

#KtoTuRządzi

MÓZG CZY JAK?

Witaj w wyzwaniu, które pomoże Ci zrozumieć jak zdrowo myśleć, skutecznie i bezpiecznie komunikować się przy użyciu słów i jak budować swój kapitał dobrostanu zaczynając od zdrowej samooceny.

Powodzenia!

Zdrowe myśli

Zdrowe słowa

Zdrowa głowa

Słowniczek

Słowo elementarna część mowy. Jego pisaniem odpowiednikiem jest wyraz. Za pomocą słów określa się wszelkie pojęcia. Ta sama sekwencja dźwięków może mieć różne znaczenie w różnych językach i odwrotnie, to samo pojęcie określa się w różnych językach różnymi sekwencjami dźwięków.

Emocja psychol. we współczesnej psychologii system obejmujący uczucia, uznawane za składnik subiektywny, pobudzenie fizjologiczne wraz ze specyficzną ekspresją oraz zmiany zachowania.

Semantyka dział językoznawstwa zajmujący się znaczeniem słów, zwrotów, zdań i tekstów

notatki

Zdrowe słowa

Toksyczne słowa oddziałują na układ nerwowy wywołując określone skutki w organizmie: dominację, uległość, manipulację, wymuszanie uległości, krytykę, umniejszanie cudzych osiągnięć i zawyżanie własnych, dławienie oporu, stosowanie nacisku i zastraszanie, ból fizyczny i psychiczny, smutek, lęk, niepokój, objawy somatyczne

Semantyka – czyli słowa mają moc. Czy wypowiadasz je z uważnością? Słowa leczą ludzką duszę lub ją kaleczą odbierając przy tym życie. Są darem i przekleństwem. Słowa działają na nasz układ nerwowy. Słowa wywołują nie tylko reakcje emocjonalne i percepcyjne, **ale oddziałują na nas na poziomie biologicznym, wywołując zmiany fizjologiczne zmieniając chemię naszych mózgów i ciała.** Największą moc mają słowa, które używamy w swym nieustającym dialogu wewnętrznym do opisu samych siebie, czy zjawisk zachodzących wokół nas

Odpowiedzialność

Niedowartościowanie

Determinacja

Frustracja

Przywiązanie

Odrzucenie

Nadzieja

Rozczarowanie

Szczyście

Smutek

Bezpieczeństwo

Strach

Spokój

Zaskoczenie

Zdrowe słowa

PODANY WYRAZ POWIEDZ GŁOSNO I NARYSUJ JEGO WIZUALNĄ REPREZENTACJĘ

DOM

KWiAT

WYOBRAŹNIA

KULPABILIZACJA

Zdrowe słowa

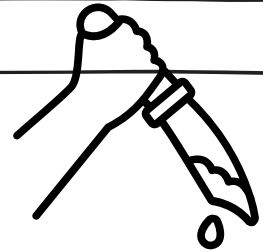
Semantyka – słowa mają moc. Czy wypowiedasz je z uważnością? Codzienne zaklęcia-
dzień dobry, na zdrowie, sto lat, wszystkiego najlepszego, trzymam kciuki, ect.

SŁOWO NAJTAŃSZA BROŃ RAŻENIA
XXI WIEKU

AGRESJA SŁOWA
OBNIŻA SAMOOCENĘ

SŁOWA KTÓRE
ZABIJAJĄ

Zdrowe słowa

Generalna zasada:

kiedy pojawia się napięcie i słowa zaczynają przypominać broń,
nie angażuj się dalej w ten proces.

- 1. Dostrzegaj to, co się kryje za słowami. Nie słuchaj ataków. Masz prawo!**
- 2. Powstrzymuj pokusę przejścia do ataku. Zmieniaj sposób, styl rozmowy.**
- 3. Mów do osoby nie o osobie.**
- 4. Rozróżniaj potrzeby, interesy i strategie działania.**
- 5. Uświadamiaj sobie emocje. Traktuj je jako sygnał. Za chwilę coś się stanie**
- 6. Uważaj na słowa one lubią mieszkać w "rodzinach"**
- 7. Słuchając, unikaj wtrącania własnych uwag.**
- 8. Odróżniaj oceny od obserwacji. Brak zrozumienia czegoś= ocenianie czegoś.**
- 9. Sprawdzaj, czy twoje przypuszczenia są słuszne.-
*Popraw mnie jeśli się mylę. Odrzucaj je, jeśli okażą się błędne.***
- 10. Szukaj sposobu żeby się prozumić on jest zawsze. Stosuj win- win.
Myśl raczej o tym, co się dzieje, a nie czyja to wina, i zatrzymaj się, gdy czujesz, że pogarszasz sytuację.**

Uczucia to ELEMENT KOMUNIKACJI pozwalający wyrazić siebie w pełni.

W języku Porozumienia bez Przemocy słowa, którymi wyrażane są uczucia, odróżnia się od tzw. uczuć rzekomych, czyli słów i zdań opisujących myśli, oceny, wyobrażenia i interpretacje.

- Odróżniaj uczucia od myśli - wiele nieporozumień bierze się stąd, że mówimy słowo „czuję”, a jednocześnie nie wyrażamy naszych uczuć, tylko nasze myśli.
- Uczucia nie są jasno wyrażane, gdy po słowie „czuć” następuje „że”, „jakby”, „jak”.
- Odróżniaj to, co czujesz, od tego za kogo się uważasz (np. czuję się jak idiota).
- Odróżniaj to, co czujesz, od tego jak Twoim zdaniem inni Cię traktują (np. czuję się manipulowany).
- Odróżniaj to, co czujesz, od tego jak Twoim zdaniem inni Cię oceniają (np. czuję się nieistotna).

Poniżej znajdują się słowa, w których zamiast opisu uczuć zawarta jest interpretacja cudzych zachowań oraz opis naszych myśli („Czuję, że jestem...”).

LISTA UCZUĆ - Uczucia rzekome -przez Ciebie....

STŁAMSZONY/A
UCIEMIĘŻONY/A
UPOKORZONY/A
WCIĄGNIĘTY/A
WYKORZYSTANY/A
WYSTAWIONY/A
WYZYSKANY/A
ZAGROŻONY/A
ZAKRZYCZANY/A
ZANIEDBANY/A
ZAWIEDZIONY/A
ZDRADZONY/A
ZMANIPULOWANY/A
ZMUSZANY/A

IGNOROWANY/A
LEKCEWAŻONY/A
MANIPULOWANY/A
NABRANY/A
NACISKANY/A
NAPASTOWANY/A
NIECHCIANY/A
NIEDOCENIONY/A
NIEDOSTRZEGANY/A
NIESŁUCHANY/A
NIEWAŻNY/A
NIEWSPIERANY/A
NIEWYSŁUCHANY/A
NIEZROZUMIANY/A

OBWINIANY/A
ODTRĄCONY/A
OKŁAMANY/A
OPUSZCZONY/A
OSACZONY/A
OSZUKANY/A
PODEJRZEWANY/A
POGARDZANY/A
POMINIĘTY/A
POMNIEJSZONY/A
PRZECIĄŻONY/A
PRZEPRACOWANY/A
PRZYTŁOCZONY/A
SPROWOKOWANY/A

POTRZEBY FIZYCZNE:

Powietrza, Pożywienia i Wody Ruchu, Odpoczynku Snu,
Wyrażania swojej seksualności, Dotyku Bezpieczeństwa
fizycznego

POTRZEBY AUTONOMII:

Wybierania własnych planów, celów i marzeń,
Wybierania własnej drogi prowadzącej do ich
realizacji, Wolności Przestrzeni,
Spontaniczności, Niezależności

POTRZEBY ZWIĄZKU Z INNYMI

Przyczyniania się do z bogacania życia
Informacja zwrotnej, Przynależności
Wsparcia, Wspólnoty
Kontakt z innymi
Towarzystwa, Bliskości
Dzielenia się smutkami i radościami
Więzi, Uwagi, bycia wziętym pod uwagę
Bezpieczeństwa emocjonalnego
Szczerości
Empatii, Współzależności
Szacunku, Równych szans
Bycia widzianym
Rozumienia i bycia zrozumianym
Zaufania, Otuchy, Miłości
Intymności, Siły grupowej
Współpracy, Wzajemności

POTRZEBY RADOŚCI ŻYCIA

Zabawy, Humoru / Radości
Łatwości, Przygody
Różnorodności / Urozmaicenia
Inspiracji, Prostoty
Dobrostanu fizycznego i emocjonalnego
Komfortu / Wygody, Nadziei

POTRZEBY KONTAKTU Z SAMYM SOBĄ

Autentyczności
Wyzwań
Uczenia się
Jasności
Świadomości
kompetencji
Kreatywności
Integralności
Samorozwoju / Wzrostu
Autoekspresji / wyrażania własnego "ja"
poczucia własnej wartości
Samoakceptacji
Szacunku dla siebie
Osiągnięć
Prywatności,
Sensu
Poczucia sprawczości i wpływu
na swoje życie
Całości / Jedności
Spójności
Rozwoju
Stymulacji, pobudzenia
Zaufania
Świętowania zaspokojonych potrzeb,
spełnionych marzeń, planów i
opłakiwania niezaspokojonych
Celu

POTRZEBY ZWIĄZKU ZE ŚWIATEM

Piękna
Kontakt z Przyrodą
Harmonii
Porządku
Spójności
Pokoju

POTRZEBY ZASPOKOJONE

POTRZEBY NIE ZASPOKOJONE

SŁOWA TO ŚRODEK DO ZASPAKAJANIA SWOICH POTRZEB BEZ UŻYCIA BRONI

Energia - pełen energii, pełen werwy, pełen życia, pobudzony, ożywiony, rozentuzjasmowany, uskrzydłony, pełen pasji

Komfort - zaspokojony, usatysfakcjonowany, rozluźniony, zrelaksowany, bezpieczny, bez troski

Odpoczynek - wypoczęty, odświeżony, energiczny, pobudzony, zrelaksowany, silny, pogodny, swobodny, pełen błogości

Inspiracja - zainteresowany, zaciekawiony, podniecony, podekscytowany, zafascynowany, zaintrygowany, zainspirowany, zachęcony

Zadowolenie - zadowolony, szczęśliwy, pełen nadziei, zachwycony, wdzięczny, radosny, spełniony, pełen optymizmu, dumny

Spokój - spokojny, usatysfakcjonowany, wyciszony, zrelaksowany

Miłość - kochający, w kontakcie, otwarty, czuły, przyjazny

Radość - wesoły, śmiały, żywy, zainspirowany, chętny do zabawy, rozbawiony, rozradowany, pełen energii

Wdzięczność - wdzięczny, doceniający, szczęśliwy, zbudowany, zainspirowany, wzruszony, zachwycony, roztkliwiony, pokrzepiony, poruszony, rozpromieniony

Brak energii - bez energii, apatyczny, markotny, odrętwiały, oklapnięty, osowiały, otępiały, przybity, przygaszony

Brak komfortu - dyskomfort, zaniepokojony, zirytowany, zawstydzony, zakłopotany, skonsternowany, speszony, spięty, splotzony, strapiony, zmieszany, zakłopotany, zażenowany

Zmęczenie - zmęczony, wyczerpany, śpiący, otępiały, słaby, przytłoczony

Brak inspiracji - niezainteresowany, znudzony, pusty

Niezadowolenie - niezadowolony, nieszczęśliwy, rozczarowany, osamotniony

Niepokój - nerwowy, zmartwiony, zmieszany, podenerwowany, podminowany, spięty, sfrustrowany, zaniepokojony

Złość - wściekły, zły, zirytowany, rozdrażniony, rozdygotany, rozeźlony, rozsierdzony, zagniewany, wzburzony

Smutek - zasmucony, zatroskany, przygnębiony, załamany, zmartwiony, zafrasowany, rozgoryczony

Zawód/Zawiedzenie - rozgoryczony, rozczarowany, zgorzkniały, zaskoczony, zawiedziony

Strach - pełen obaw, wątpiący, zszokowany, przerażony, spanikowany, zatrwożony, roztrzęsiony